

YSGOL GYMUNED BRYNGWRAN

Polisi

Hyrwyddo Ymddygiad Da (gan gynnwys Grym Rhesymol)

Craffu	Dyddiad
Cytunwyd gan Staff	
Mabwysiadwyd gan y Llywodraethwyr	
Adolygiad nesaf	
Arwyddwyd	
	Cadeirydd y Llywodraethwyr
	Pennaeth

Datganiad o egwyddorion cyffredinol ynglyn ag ymddygiad. (Rhydd Deddf Addysg 1997 ddyletswydd statudol ar y llywodraethwyr i lunio datganiad ysgrifenedig o egwyddorion cyffredinol ynglyn ag ymddygiad).

Ethos yr Ysgol ac Elfennau Moesol

1. Yn unol a nodau ac amcanion cyffredinol yr ysgol bydd y Corff Llywodraethol yn ceisio sicrhau o fewn yr ysgol, amgylchfyd ac awyrgylch lle y gall y disgyblion dyfu, datblygu ac aeddfedu i ddod yn unigolion hyderus, yn ymwybodol o les eraill ac yn aelodau cyfrifol o'r gymdeithas y maent yn rhan ohoni.
2. Bydd yr ysgol yn sefydlu, drwy ei gweithdrefnau, awyrgylch hapus a gweithgor yn seiliedig ar gydberthynas o barch a gofal saff a'i gilydd, staff a disgyblion a disgyblion a'i gilydd, sydd yn galluogi disgyblion i ymagweddu'n gadarnhaol a datblygu hunan hyder.

Trefn Gweithredu Cynnal Ymddygiad

O gysidro fod ymddygiad plant yn ganolog i'r broses o ddysgu ac addysgu, bydd yr ysgol yn sicrhau dulliau o strategaethau pendant fel y gall systemau addysgol yr ysgol weithredu'n effeithiol.

Wrth lunio'r strategaethau bydd angen rhoddi ystyriaeth i'r canlynol:-

3. bod problemau ymddygiad yn gallu deillio o sawl cyfeiriad a bod angen cydweithio rhwng cartref, ysgol ac asiantaethiau eraill pan fo'n briodol.
4. bod angen cynnal gwerthoedd a hawliau cytunedig sy'n hysbys i'r ysgol, y plant a'r cartref.
5. bod addysg bersonol a chymdeithasol a datblygiad moesol yn elfen ganolog o'r ddarpariaeth.
6. bod angen sicrhau cysondeb yn y dulliau gweithredu gan roddi pwyslais arbennig ar y cadarnhaol trwy weithredu trefn wobrwyo a gosod sancsiynau.
7. rhaid ystyried cyfle cyfartal a chynhwysiad llawn.

Prif nod gweithredu trefn o fewn yr ysgol fydd i hybu hunan ddisgyblaeth ymysg y disgyblion a pharch at eraill, fydd yn rhoddi'r hawl sylfaenol i bob disgybl o gael cyfle i ddatblygu heb ymyrraeth gan arall neu eraill, o fewn awyrgylch hapus a chyfeillgar.

Bydd y datganiad yma yn sail i bolisi a threfn yr ysgol ar gynnal ymddygiad.

Ymateb i Achosion o Gamymddwyn

Gellir crynhoi côd disgyblaeth yr ysgol mewn un frawddeg:

'Disgwyliwn i'r plant weithio'n galed ac ymddwyn yn gyfrifol'.

Drwy ddeall pwrpas trefn a disgyblaeth yn yr ysgol bydd disgyblion yn

ffurfio'r agweddau cywir tuag at yr ysgol, nid yn unig drwy wneud yr ysgol yn lle effeithiol i ddysgu ond drwy ddatblygu'r arfer o hunan

ddisgyblaeth fydd yn eu gwneud yn well dinasyddion. Rhoi eglurhad i'r disgyblion o bwrpas trefn a rheolau, er mwyn sicrhau diogelwch ac effeithiolrwydd fydd y nod.

Os bydd plentyn yn camymddwyn yn ddifrifol dilynir y camau canlynol:

1. Bydd yr athro dosbarth yn trafod ymddygiad y plentyn gydag ef
2. Bydd y disgybl yn colli amser chwarae.
3. Bydd y prifathro yn trafod ymddygiad y plentyn gydag ef.
4. Os na fydd gwelliant cysylltir â rhieni i ddatgan pryder am ymddygiad.
5. Gelwir y rhieni i'r ysgol.
6. Bydd y disgybl yn colli gweithgaredd mae'n ei fwynhau yn yr ysgol.
7. Bydd y disgybl yn cael ei symud i ddosbarth arall os yn briodol.
8. Gwneir cytundeb rhwng yr ysgol, rhieni a'r plentyn.
9. Gofynnir am gymorth y Gwasanaeth Arwain Plant, neu Gwasanaethau Cymdeithasol os yn berthnasol.
10. Gwaherddir y plentyn o'r ysgol.

Dim ond adegau prin y bydd gofyn mynd ymhellach na Cham 4 ar y rhestr uchod. Amlinellwn y camau uchod fel ganllaw yn unig. Nid yw'n angenrheidiol i bob cam cael ei gymryd mewn unrhyw achos penodol. Er enghraifft, gall digwyddiad difrifol iawn gwarantu symud i'r cam olaf yn syth. Mae'r pennaeth yn cadw cofnod o bob digwyddiad o gam 3 i fyny. Mae gan yr ysgol polisi gwrth-fwlio hefyd.

Defnydd o Rym Rhesymol i Reoli Disgyblion ac i'w Hatal

Mae'r ysgol yn teimlo ei fod yn ddoeth i nodi cyngor Llywodraeth Cynulliad Cymru yn eu dogfen *Ymyriad Diogel ac Effeithiol - defnyddio grym rhesymol a chwilio am arfai* (Dogfen Canllawiau Rhif 041/2010). Mae'r cyngor isod wedi cael ei fabwysiadu i bolisi Ymddygiad yr ysgol:

Mae gan bob aelod o staff ysgolion bŵer cyfreithiol i ddefnyddio grym rhesymol i atal disgyblion rhag cyflawni trosedd, anafu eu hunain neu eraill, neu ddifrodi eiddo; a chynnal trefn a disgyblaeth dda ymhlith y disgyblion.

Dylid ond defnyddio grym fel y dewis olaf, pan mae'n amlwg fod un o'r sefyllfaeodd uchod ar fin digwydd.

Mewn ysgolion, defnyddir grym yn gyffredinol ar gyfer dau ddiben gwahanol – i reoli disgyblion ac i'w hatal:

- Gall rheoli olygu cyswllt corfforol goddefol (ee atal llwybr disgybl) neu gyswllt corfforol gweithredol (ee gafael yn llaw neu fraich disgybl i'w arwain).
- Pan fydd aelodau o staff yn defnyddio "ataliaeth" maent yn atal disgybl yn gorfforol rhag parhau i wneud yr hyn yr oedd yn ei wneud ar ôl i chi ddweud wrtho am stopio. Defnyddir technegau atal fel arfer mewn amgylchiadau mwy eithafol, pan fydd dau ddisgybl yn ymladd, er enghraifft, ac mae angen ymyriad corfforol i'w gwahanu.

Gellir defnyddio'r pŵer pan fydd y disgybl (yn cynnwys disgybl o ysgol arall) ar dir yr ysgol neu leoliad arall sydd o dan reolaeth neu ofal cyfreithiol yr aelod o staff (er enghraifft ar ymweliad ysgol).

I gael ei ystyried yn gyfreithiol, byddai'n rhaid i'r grym fod yn gymesur â'r canlyniadau y mae'n ceisio eu hosgoi. Dylai graddau'r grym fod y lefel isel sydd ei hangen i gyflawni'r canlyniad a ddymunir.

Mae bob amser yn anghyfreithlon defnyddio grym fel cosb

Dylid cofnodi unrhyw defnydd o rym ar y ffurflen *Use of Force to Control or Restrain Pupils: Incident Record Form*. Dylid sicrhau fod y ffurflen yn cael ei arwyddo gan tystion i'r digwyddiad.